

Політична, просвітна і господарська часопись.

Виходить що тижня в суботу.

Редагує: Д-р СТЕПАН БАРАН.

ПЕРЕДПЛАТА: В Австрії й Угорщині: річно 6 кор., піврічно 3 кор., чвертьрічно 1.50 кор. Поодинокі числа коштують у Львові 18 сот., на провінції 13 сот. За границею „Свобода“ коштують на цілий рік: В Німеччині 6 марок; в Росії 3 рублі; в Америці 2 долари. Адреса Редакції і Адміністрації: „СВОБОДА“, Львів, Ринок ч. 10., II. поверх.

Ч. 35.

Львів, субота, дня 26. серпня 1916.

Рік XX.

Д. і О. Коренець.

Про війни, які велися в давнину на нашій землі.

У теперішній світовій війні стала Галичина одним з головних теренів борби. Її вона вже від двох років одним великим побоєвищем, де змагалися криваво мільони людей, куди переходили непроглядними рядами свої і ворожі війська, та де лягли на вічний сон тисячі і тисячі жовнів. Глядячи на сей кривавий танець, якого місцем є наша земля, мимоволі питаємся, чому судьба накинута нашій спокійній країні таку страшну долю і чому як раз нашій землі прийшлося переживати воєнне лихоліття. Та коли хочемо спитати книжок, яку долю переживала давніша наша країна, пересвідчимося, що наша галицька земля була з давен-давна краєм, у якому раз-ураз грали воєнні сурми. Цікаво буде нашим читачам пізнати, які війни відбувалися від найдавніших звісних нам часів на нашій галицькій землі, тож їх образ хочемо тут подати в коротких словах.

Значна частина нашого краю (східної Галичини) зовсім в історії Городами Червенськими. Сі червенські города переходили в давнину раз-ураз з рук до рук, а завжди в кривавій борбі. Найдавнішу записану вість про се маємо з перед майже тисяча літ, коли

то наш князь Володимир Великий відобрав сю частину Галичини від Польщі (981 по Хр.). Та Полякам жаль було гарної землі; тому скільки разів Русь через незгоду своїх князів слабла, Польща відвоювала від неї Червенські Города, які відтак знова у кривавій бою вертали до наших князів. Се тривало через сто літ до хвилі, коли 1087 р. добули червенську землю князі Ростиславичі, урицького роду; вони з сеї землі і зі сусідніх утворили сильне князівство зі столицею Галичем. І тепер ще нераз кривавилися наші поля, бо на них нападали сусіди: Поляки, Угри, часом такі і наші посторонні князі, стараючися захопити галицьку землю у свої руки. Та хоробрі Ростиславичі не далися і удержалися при своїх землях аж поки по столітнім пануванню їх рід не вимер. За володіння сих князів, особливо за князя Ярослава Осмомисла славилася Галичина могутністю і багатством.

По Ростиславичах засіли у галицькій землі князі Романовичі. За час їх володіння велися тут бої з сусідніми Поляками і Литовцями, та знова борби князів-сусідів за посідання сеї землі. Найзавзятіші і найдовші бої велися за час малолітності короля Данила, коли то на галицькій престолі засів на короткий час чужинець, угорський король Левич. Опісля став володіти наш король Данило і він мусів гоїти рани, завдані краєви довгими війнами. За його заходами піднеслася господарка, а за тим і добробут; побудовано також дороги, якими руські купці перевозили свої товари, ведучи торгівлю з дале-

кими краями. Відпочала наша земля по кривавій бурі і зацвила, — та не на довго. Ось грянуло на неї мов важка хмара тяжке татарське лихоліття. Заможні міста, цвітучі села змінилися у пустиню, куди вітер попів розвівав по спаленім людським дорібок. Пекло настало на нашій землиці. За темною хмарою Татарви, що немов саранча покрила весь край, ішов плач і зойк жінок, дітей.

Та король Данило і його наслідники, послідні з його роду галицькі князі зуміли боронити своєї землі від татарського наїзду, а навіть боронили перед ними сусідів, як приміром німецьких лицарів, та добули собі тим ім'ям непоборомих оборонців християнського світа проти поган. Се гарна і почесна назва була дорого куплена: полилися потоки руської крові і тисячі борців зложило свої буйні голови в борбі з поганцями.

Рід хоробрих князів Романовичів вимер 1340 р. і з того часу розпочинаються бої за їх престол, що тривали майже пів сотки літ. Борби йшли між Литвою і Польшею, з яких кожда намагалася загорнути для себе галицьку землю. Вкінці взяла перевагу Польща, якій в тім допомогла Угорщина. Втіла Польща забрати наш край у свою владу, але не втіла зачистити його від ворогів. Люта фіяла татарського наїзду, що після першого вливу була ослабла, стала під кінець XV століття з новою силою лютувати і вдарила на нашу галицьку землю. Почалися криваві напади татарські, які безнастанно, рік-річно нищили наші землі, майже до самого кінця

Володимир Целевич.

Про лихву середствами поживи.

Прийшла війна а з нею загальне подорожжє веік річий. Воно поясняє ся тим, що вартість гроша зменшила ся. Однак найбільше зі всего дає ся в знаки всім без ріжниць, чи те селянинови, чи те міщанинови чи те урядникови велика дорожня предметів конче потрібних в щоденнім житю. Якій то є предмет конче потрібний в щоденнім житю? Є то в першій мірі харчі (як бараболя, мука, м'ясо, ярина, овочі, сир, масло, кухонна приправа, чай, кава и інші), одіж, відтак предмети які служать нам до витворювання тепла (вуголь, дерево, кокс) і світла (нафта, свічки), дальше предмети, які нам є потрібні до удержання харності (мило, сода). Для того, що має домашні звірята є пожива для них таким конче потрібним предметом. Всіх предметів конче потрібних в житю годі вичислити. Я подав лише деякі роди їх, а кождий на підставі сказаного сам буде міг рішити, чи який предмет є конче потрібний йому в житю. Але на великій дорожнечі не кінчить ся лихо. Де які предмети як пр. збіжжє, м'ясо, шкіру спроводжували ми з чужих країв. Тепер по причині війни не можна їх спроводити, тому стало їх обмаль і годі їх докупити ся.

Коли наше правительтво помітило, що несовісні торговці кончними до життя предметами використовують для себе воєнне лихоліття в сей спосіб, що самовільно підвищують ціну таких товарів або укривають їх, що би опісля дорожше їх продати, вкінці поширюють тривожні вісти про недостачу товарів, зачало застановити ся над способами, якими можна би лиховити зарадити. І так оно:

1) обмежило вживанє деяких предметів через впровадженє карт. (Маємо вже карти на муку, хліб, цукор, каву.)

2) утворило заведеня (централі), які мають виключне право до торгівлі певними товарами (пр. Воєнне Заведенє обороту збіжжєм, централя для спиритусу, шкір, металів).

3) установило тарифу т. є. означило найвищу ціну по якій вільно певні товари продавати. Таньше вільно їх продати, коли би однак правив хто небудь за них більше як в тарифі означено, буде за се покараний пр. у Львові 1 кг. кухонного масла може коштувати найбільше 6 К.

4) видало закони, що мають зарадити лихві предметами, які є кончними потрібні в щоденнім житю. Закони ті потягають виновників (лихварів) до строгої карної відвічальности перед судом. Постанови тих законів старати-му ся коротко подати. Перш усього кількома словами хочу вяснити, хто є законним постановам

допускає ся лихви середствами поживи?

День в день доводить ся мені від людий приїжджаючих з провінції до Львова чути жалоби на трафікантів і торговщиків цукром, солю, милом, мукою і иншими предметами конче потрібними в щоденнім житю, які допускають ся ріжних надужить.

Коли селянка, жінка жовніра виходить на торг, що би продати свій доробок (дріб, набіл, овочі, ярину) то мусить продавати по цінах означених властями. Коли вона поважить ся що небудь з того дорожше продати, то сей час була би укарана. Натомість коли она прийде до skleпу, що би собі або своїм дітям справити одєжину, чи чоботи або купити соли, цукру чаю, кави або ниток, нафти цвяхів то купець не придержує ся ніякої тарифи і жадає у неї через край високих цін. Найбільші надужитя діють ся при продажі цукру, соли і тютюну. Мимо сего, що ціна тих товарів є точно означена, купці продають їх по висших цінах, або продають їх лише своїм знакомим, а першому ліпшому не хотять продати. Деякі лихварі харчами неслугують ся ріжного рода штучками. Одні з них не хотять за свій товар приймати гроший, лише жадають, що би купуючий зробив з ними заміну то є, що би пр. за цукор дав масло і т. п. Що при такій заміні ніколи не виходить добре наш селянин се само собою розумієсь. Другі купці думають, що роблять

нових числоти на швидкий похід. Противник використовує там кожний горб задля завзятої оборони. Численні скріплення, яке одержує південне крило армії Лещицького, дають йому змогу ставити сильний опір наступаючим союзним військам. Наслідком здобуття Старої Віпчини загрожують союзники російському головному становищу на Магурі між долинами Кірлібаба і Ціба.

Російські воєнні звідомлення подають неімовірно високі числа полонених. Супроти того видала ц. і к. воєнна пресова кватира своє ось-се спростоване:

Російське звідомлене з 16. серпня містить нескінченно смішну відомість, що війська Брусілова від 4. червня до 13. серпня на фронті від Припеті по румунську границю полонили 7757 офіцерів і 350.845 жовнірів. Пояснене сеї докладности полягає на тім що Росіяни заокруглюють все число бранців на сотки і тисячі. Н. пр. їх полк доносить про 200 полонених замість 141. Вислідом тих заокруглень опісля є безмежно високі числа полонених. Щоби відхилити підозріне таких маніпуляцій, додасться відтак до заокруглених на сотки і тисячі чисел, цифри які представляють одиниці і десятки. Теж саме відноситься до неярзавих дат про воєнну добычу. Коли би до числа полонених поданого штабом Брусілова додати ще число убитих і ранених, то після міри Брусілова при нормальнім обсажденю боєвої лінії мусіли би счезнути залоги усіх відтинків безслідно. В противенстві до сього є загально відомо, що залізний мур наших фронтів могутчо опирається на великій неприязельській перевазі і в тяжких часах навіть добуває собі новий терен в ріжних точках.

На французьким фронті

Боєва діяльність в останніх днях радше зросла що-до сили ніж зменшилася. Неприятелі, які за цілий час не приближили ся до своєї цілі, й тепер не досягнули ніякого значнішого успіху: части ровів, які вони заняли, є малі, а не великий зиск є оплачений величезними жертвами в людях. Небезпека пролону, яка може була при першій розгоні, давно вже усунена. Однак характер боїв є все важкий і поважний і праця німецької оборони незвичайно грудна.

М-ж Тіпваль і Сомю Англіїці і Французи з напоуженем усіх сили пішли наступом наочно з 13. на 14. серпня, якого цілію було ударити несподівано на німецькі стачовища. Та сей намір їм не повів ся; Німців вони застали готовими. Німецькі рефлектори освітили в мить наступаючі маси ворожого війська а машинні кріси і артилерія взяли їх у свій огонь. Філя за філею неприязельської піхоти ударяла об німецький вал, і кожда розбивала ся, заки дійшла ще до цілі. Втрати Французів і Англіїців були тої ночі дуже кріваві. Успіхом тих небувалих зусиль називає неприязельська воєнна управа малий добуток терену коло Ем, якого вона не встигла як слід вихисувати миме повторених дня 14. с. м. приступів.

Дня 15. с. м. оживила ся боєва діяльність над каналом Ля Бассе, на північний схід від Р. Імс наступали передні сторожі. Будучність покаже, чи се починається неприязельська офензива на нових відтинках фронту. Здогади поширювані пресою, що нові наступи під Верденом означають понехане англійсько-французької офензиви над Сомюю, оказали ся неспійними. В області Сомі мусіли Англіїці доповнити свої війська ізза величезних там втрат.

В ночі з 17. на 18. с. м. рушили Французи і Англіїці знова з великим розгоном до нових наступів, які йшли цілий день. Так розвинула ся битва між Анкрою і Сомюю, бо її фронт тягнеться головно від Тіпваль над Анкрою до Флері над луком Сомі. Майже на цілій сій лінії відперто кроваво ворожі наступи. Незначні успіхи неприязеля в деяких місцях не можуть йому принести великих користей.

З урядових звідомлень виходить, що Англіїці втратили від 1. липня до 10. серпня с. р. 13.000 офіцерів; по обчисленням нейтральних дзезників тим втратам офіцерів відповідують втрати мужви яких 270.000 жовнірів, коли числити, що втраті одного жовніра відповідає число 20 убитих, ранених і полонених жовнірів.

На італійським фронті.

наступають італійські війська занявши місто Горцію, на австро-угорські становища положені на схід від того міста. Тут вони заняли часту провалу Валльона і гірський верх положений на північ відти, у виду того, що управа ц. і к. армії призначила на оборонну лінію дальші становища за Льоквіцею. У відтинку на північ від Віппах заняли австро-угорські війська теж нову лінію.

Проти сих нових становищ ідуть Італійці приступами нерез с'їм або й вісім рази на добу. Всі ті приступи відперли австро-угорські війська. Нові їх становища за Горцією є дуже сильно укріплені, бо їх будовано тут цілий рік, отже тим сильніше держать їх ц. і к. війська.

На турецьким фронті.

В Кавказі Турки на своїм правім крилі посунули ся наперед в долині Ерзерум. В Персії турецькі війська йдуть вперед і є тепер у віддаленю 250 км. від Тегерану, столичного міста Персії.

На балканським фронті

оживила ся боєва діяльність. Чим раз сильнішим стає огонь англійської, французької і сербської артилерії над озером Дойраном. Здається однак, що із своєю офензивою чекає командуючий там французький генерал. Він сподіє ся все ще, що йому поможе Румунія, йдучи походом на угорський Семигород. Сумнівне чи здійснить ся його надії.

Звіти австро-угорського генерального штабу.

Війна з Росією.

(15/8) Фронт генерала кавалерії архикнязя Карла: На захід від Молдави на Буковині і в області гори Томнатик наші атаки спричинили дальші приступи. Підчас добутя приступом кількох завзято боронених становищ взято неприязельські 600 бранців і 5 машинних крісів. На південь від Татарова баталіони, що були в битві, заатаковані коло Ворохти переважачими російськими силами, заняли знова свої становища у Татарівським провалі. Коло Станиславова і на південь від Єзуполя відперла армія генерал-полковника Кевеша відокремлені наступи.

Коло Горожанки на захід Монастириск неприязель підпринимав через цілий день наступи проги нашого фронту. Місцями йшов шести і більше мазовими приступами раз у раз, та всюди його відперто серед найтяжчих втрат. На південний захід від Козової ударемнили австро-угорські війська прогина ступом російські атаки. Також коло і на південь від Зборова всі зусилля неприязеля проломити наші лінії серед найбільших жертв остали без ніякого успіху.

Фронт Гинденбурга: Проти армії генерала полковника Бема-Ермолі понехав противник дальші наступи після багатой втратами своєї невдачі на південний захід від Підкаміння. Також на Волині не було ніяких особливих подій.

(16/8) Архикн. Карло: В області Цапула розвинули союзні війська свій успіх, беручи гори Стара Віпчина. Бої в сій області є дуже завзяті.

Коло горожанки, на захід Монастириск, ц. і к. війська кілька разів відперли російські наступи. На однім місці, де ворогови вдало ся вдерти ся до наших ровів, викинено його відти проти наступом.

Гинденбург: Відділи польського легіону успішно напали на півдні від Гулевич. Над Стоходом не було ніяких особливих подій.

(17/8) Фронт архикн. Карла: В області Цапула взяли ми гору Стару Обчин. На південь від Молдави й над горішню Бистрицею розбили ся російські наступи. Зрештою на с'їм фронті після наступів, про які донесено вчора, не було ніяких особливих подій.

Фронт Гинденбурга: В армії Бема-Ермолі

пришло вчора між Перепельниками і Пеняками до дуже завзятих боїв. Більше як 12 годин гнав неприязель без перестанку свої маси проти наших становищ. Більшість наступів зломилась перед нашими становищами, а де неприязель, як коло Манаєва, хвилево вдало ся вдерти ся до наших ровів, там викинули його наші резерви. Побідне відперте російського удару треба приписати так само знаменитому діланю німецьких і австро-угорських батарей, як хоробрости піхоти, а саме західно угорських полків ч. 12. і 72. Наші втрати малі, неприязельські незвичайно важкі. Дальше на північ нічого важного.

(18/8) Фронт арх. Карла: Здобуваючи гору Стара Віпчина, союзні війська піймали 200 жовнірів і взяли 2 машинні кріси. На південь від Горожанки ц. і к. відділи викинули ворога висуненого наперед рова. Цісарські турецькі війська, приділені до армії Ботмера, відперли проби наступів.

Фронт Гинденбурга: Від армії Бема-Ермолі ворог потерпів в останніх днях такі важкі поразення, що також вчора поводив ся супокійно.

На волинським фронті фронті успішні вивідні виправи.

(19/8) Архикн. Карла: На захід від Молдави на Буковині здобула піхота гонведів і німецькі баталіони гору Магуру. за котру була завзята боротьба. Росіяни лишили 600 бранців і 2 маш. кріси. Російські противники не вдали ся.

На захід від Жабя по завзятих боях ми взяли взад висунені вперед війська в напрямі хребта Черногори.

Безпосередно на північ, захід від Станиславова наші стрільці відперли російський наступ.

Гинденбурга: Коло Шельвів відперли наші війська російський наступ.

Коло Тоболя над Стоходом відперто ворожий наступ, який дійшов був аж перед наші рови. Ведеть ся новий російський наступ.

(20/8) Фронт архикн. Карла: На Магурі, на захід від Молдави, відперто кілька атаків. Німецькі війська заняли гору Крута. На північно східних стоках Черногори йде далі бій. На північ від провалу Пантир розбили ся сильні наступи неприязеля. На південь від Горожанки наш гарматний огонь розбив російську колумну, яка посувала ся наперед.

Фронт Гинденбурга: Коло Киселина німецькі відділи прогнали неприязеля з кількох наперед висунених ровів. Коло Рудки-Червищ, де Росіяни посунули ся наперед на західний беріг ріки, поступає з успіхом проти офензива. Неприязель оставив у руках союзників 6 офіцерів і 367 жовнірів полонених і 6 машинних карабінів добычі.

(21/8) Фронт архикн. Карла: На захід від Молдави на Буковині і на горах на південний схід і південний захід від Жабя, при здобутю котрих піймано 2 офіцерів і 188 жовнірів і здобуто 5 маш. крісів — робить ворог даремні зусилля назад здобути втрачений простір. По обох сторонах Татарського провалу далі ведуть ся бої. Положене не змінило ся.

Над залізничною лінією на південь від Зеленої відкинено ворожий відділ. Над Бистрицею Солотвинською і на південь від Дністра день минув ся супокійно.

Фронт Гинденбурга: Коло Смоляр на південь від Стобихви зроблено успішно менші підприємства. Коло Рудки-Червищ зломилась всі проби Росіяні розширити свої становища на західнім березі Стохода серед тяжких втрат ворога.

(22/8) Фронт архикн. Карла: Коло Жабя Бистреця і в області Татарського провалу відперто кількакратно російські наступи. На південний захід від Зеленої полонили наші відділи в успішних сугічках 100 бранців і добули 2 машинні кріси.

Фронт Гинденбурга: У відтинку Перепельники і Пеняки підприняв неприязель на ново свої наступи проти армії генерала полковника Бема-Ермолі. Поминувши вузкий кутеня рова, за який ще ведуть ся боротьби, є всі становища мимо найтяжчих російських втрат в наших руках. Над шляхом залізничним, що веде із Сарнів до Ковля і Коло Смолярів втратив неприязель кілька наперед висунених ровів, причім здобуто 2 машинні кріси. Коло Рудки-Червищ робили Росіяни

також вчора найбільші зусилля, щоби на західнім березі Стоходу піти вперед. Відперті зовсім, втратили вони тисячі жовнів і лишили в наших руках 2 офіцерів, 270 жовнів і 2 машинових карабінів. Наші драгони полку ім. цисаря Франца Йосифа, що борються серед баварських полків кінниці, показали ся знов гідними свого випробованого імени.

Війна в Італію.

(15/8) Італійці вели дальше безнастанно великими масами свої наступи на фронті Сальцано-Мерна, проти верхів на схід від Гориці та у відтинку на південь від Віппах до Льогвіци одночасно держали сумежні області в сильнім артилерійським огні. Наші війська відперли криваво всі приступи і після кількратного рукопашного бою на цілім фронті задержали свої становища. Східно-галицькій і дальматинській піхоті краю оборони та випробованому 3 п. п. гонведів належить ся визначна участь в успіху вчорашнього дня. Також коло Пляви і Загори на фронті в Дольомітах, на Крода дель Анкона відперто неприятельські наступи.

(16/8) В області Гориці ворог повторив свої завзяті наступи на наші становища на горбах на схід від лінії Салькано Вертойба і коло Оласіясельо. Скрізь відперто наступ уже самим огнем. Одначе на поодиноких місцях, де Італійцям удало ся вдертись у наші вперед висунені становища, викинено їх швидко протинаступом. Знов усі наші становища в руках наших війск, котрі завдали ворогові тяжкі втрати, взяли йому 400 бранців, серед них полковника і 7 інших офіцерів, 6 маш. крісів і 2 метавки мін. Баталіон стрільців ч. 2. і відділи полків піхоти чч. 24. і 48. заслужили собі в сих боях на особливу похвалу.

Коло Загори розбив ся напад кількох командій на перешкодах наших становищ.

На фронті Дольомітів відперла залага нашого становища на Руфредо Італ. наступ у боротьбі рукопашній. Проти відтинку Монте Цебіо і Інтеррото по живім огні артил. і киданню мін пішли наступом слабші ворожі відділи, які легко відперто.

(17/8) На фронті між Плявою і Віппах обмежили Італійці вчора свою діяльність на живий гарматній огонь. За те між Віппах і Олаккіо Селля заатакували наші становища п'ятикратними рядами. Тільки в одним місці мусіли наші війська викинути неприятеля аж в бою з близька; зрештою його наступи зломали ся серед особливо важких втрат для нього вже в нашім огні. На Тирольським фронті не вдали ся менші неприятельські підприємствські підприємства на Монте Пяно і Віварон.

(18/8) Ворожий артилерійський огонь проти нашого нового фронту в області Гориці далі триває. Крім відпертого наступу Італійців проти горбів на південний захід від Сан Градо ді Мерна не було ніяких боїв піхоти.

(19/8) Вчорашній день минув ся на фронті Побережа досить супокійно. В області Сочі наші війська очистили лівий беріг ріки і околицю на півн. захід від Плави із слабших ворожих відділів, які всадовили ся коло Гльобни і Трітиф. Піймано 50 жовнів. Нічний наступ Італійців на кусник фронту на південь від долини Віппаху відперто легко. На фронті Фляймсталь дало нам 60 бранців підприємство проти ворожих становищ на півд. схід від Чіма ді Бокке. Два італійські відділи, озброєні ручними гранатами, котрі инні в ночі пішли наступом проти нашого становища в області Монте Цебіо, відперто.

(20/8) Не було ніяких особливих подій.

(21/8) Нічого особливого.

(22/8) Без зміни.

Звіти німецького генерального штабу

На сході.

(15/8) Фронт Гінденбурга: Всі російські наступи проти відтинку Луг і Грабарка на південь від Бродів розбили ся.

Фронт Архикнязя Кароля: Армія генерала Ботмера відперла зовсім серед найтяжших втрат для Росіян сильні, в части повто-

рювані наступи у відтинку Зборіз Конюхи над шляхами, які ведуть з Бережан і Потурів до Козової і захід від Монастириск.

(16/8) Від моря аж до околиць на північ від Дністра не було особливих подій. Відділи польського легіону виконали успішний короткий випад в околиці Гулевич. Німецькі відділи знищили на схід від Киселина російські передні сторожі і піймали офіцера і 164 жовнів. На північ від Дністра Росіяни по кривавих невдачах з 14 с. м. наступали вчора тільки в поодиноких місцях і без успіху. В Карпатах наші війська взяли гору Стара Віпчина на півн. від Цапуля.

(17/8) Фронт Гінденбурга: Нагальні аж до ночі далі ведені атаки Росіян проти відтинка Батків Гарбузів на захід від Залізців відперто до краю.

Фронт архикн. Карла: Наступи неприятеля на північ від Дністра коло Товстобаб-Кончаків остали також учера без успіху. Взято 154 полонених. В Карпатах здобуто гору Стара Віпчина на північ від Цапуль.

(18/8) Фронт Гінденбурга: По малою та оживленою сутичкою на захід озера Нобель, яка доси не покінчилась, були тільки перепалки передних сторожий, без значіння.

Фронт арх. Карла: На фронті армії Ботмера турецькі війська відперли російські наступаючі відділи. В Карпатах розширено успіх на Старій Віпчині. Піймано яких 200 жовнів і взято кілька машинових крісів.

(19/8) Фронт Гінденбурга: Боротьба на захід від Озера Нобля вела ся вчора далі. Наступаючих Росіян зовсім відкинено. Остали вони в нашім полоні 2 офіцерів і 320 жовнів, а також 2 машинові карабіни.

На богатіох місцях фронту Стоходу неприятель замітно збільшує артилерійський огонь. По обох сторонах лінії Рудка-Червище йдуть місцеві бої. Коло Шельвів розбито слабші російські атаки. Коло Звиняча відкинено висунені наперед неприятельські війська.

Фронт архикн. Карла: На північ від Карпат положені незмінені. Союзні війська взяли приступом гору Магуру на північ від Капуля. Взято 600 полонених, відперто неприятельські протинаступи.

(20/8) Фронт Гінденбурга: Над Березиною на північний схід від Ділатич ударемно російські проби перепахи. По обох сторонах Рудки-Червищ над Стоходом ведеть ся ще далі боротьба з неприятельськими відділами, які посунули ся наперед на західний беріг. В успішнім наступі полонено тут 6 офіцерів і 367 жовнів і здобуто 6 машинових карабінів. На схід від Киселина викинули ми Росіян з кількох наперед висунених ровів.

Фронт архикн. Карла: На північ від Карпат не було ніяких особливих подій. В лісних горах німецькі війська взяли гору Крета на південь від Жабя і відперли сильні неприятельські наступи.

(21/8) Фронт Гінденбурга: Над Стоходом не вдали ся російські наступи на південний захід від Любешова. Численні, значними силами роблені проби неприятеля розширити свої становища на західнім березі коло Рудки Червищ відперто серед великих втрат для неприятеля. Між Зарічем і Смолярами полонили ми підчас успішних коротких наступів 2 офіцерів і 107 жовнів.

Фронт архикн. Карла: В Карпатах взяли ми пояс гір Степанське (на захід долини Чорного Черемоша). Тут і на горі Крутій відперто російські протинаступи. Підчас здобуття приступом Крутої 19. с. м. впало в наші руки російських 2 офіцерів і 188 жовнів, а також 5 машинових карабінів.

(22/8) Фронт Гінденбурга: Над Стоходом вели далі Росіяни завзяті наступи в околиці Рудки-Червищ. Баварська кінниця разом з австро угорськими драгонами відперла противника серед найбільших втрат для нього при кождім повтореню наступу. Полонено 2 офіцерів і 270 жовнів і здобуто 4 машинові карабіни. Успішні підприємства проти неприятельських передних сторожий коло Смолярів принесли нам 50 полонених і 2 машинові карабіни.

Над Лугом і в відтинку Грабарки, як також далі на південь зломали ся російські атаки взагалі вже в замикаючім огні. Коло Пеняків і Звижина вдер ся неприятель до

короткого кусня рова. Коло Звижина ще його не викинено.

Фронт архикн. Карла. Кількаразові протинаступи неприятеля на горбі Степанським і Крутій по обох сторонах Чорного Черемоша проти наших нових становищ не мали найменшого успіху.

Події на морі.

(20/8) Наші підводні човни знищили 19. с. м. на водах перед східним побережем Англії неприятельський малий кружляк і противторпедовець. Другий малий кружляк і лінійний корабель ушкоджено торпедою.

Зі світа.

В Австро-Угорщині.

В цілій державі святковано торжественно уродини цисаря. — Справи Польщі ще досі не рішено; кажуть, що рішене відложено на пізнійше. Зачувати також, що до Польщі не була би прилучена Галичина. — Розпорядком військових властей в занятій Сербії заборонено уживати в школах підчас науки кирилиці (такої азбуки, якою і ми пишемо) і наказано уживати латинську азбуку.

В Німеччині

заведено нові м'ясні карти. Вони будуть видавані на 4 тижні. На тиждень можна буде поборати на таку карту 2 і пів кіля м'яса на голову. — Німецький цисар виїхав на східний фронт.

В Росії

покликано до служби річники 1893 до 1916 ополчення 1. поклику і річники 1901 до 1916 ополчення 2. поклику; розпорядком міністерства війни зарядив увільнене обов'язаних до ополчення учителів, щоби не застановити цілком шкільної науки; так само увільнене редакторів дневників, бо вони беруть успішну участь в народній праці.

Генерал Брусілов видав острій розпорядок, в котрім виступає проти жовнів і мародерів, котрі рабують господарське майно і намовляють цивільне населення за фронтом, щоби продавало за півдурно своє добро; особливо вказує ся на те, що як раз знова заняті області Волині, відки виселено населення в міста, терплять дуже від грабежи; лучають ся й випадки нерозумного спустошення. — Міністер війни заявив, що треба побільшити виріб амуніції, бо лиш так буде можна продовжати офензиву. — Генерала Куропаткіна, команданта північного фронту іменовано генералом губернатором Туркестану; се іменоване треба уважати як карне перенесене наслідком невдалих проломних змагань на фронті Двини і ріжниця гадок з генералом Брусіловом. На його місце іменовано командантом північного російського фронту генерала Рузського.

В Італії

правительство видало декрет, котрим забороняє ся горожанам торговля з ворогами або з їх союзниками; склепи сих ворожих купців, що находять ся в Італії, підчиняє ся під надзір правительства, а в разі потреби можна їх забрати.

В англійським парламенті

питали ся послы президента міністрів Аскіта, чи німецьке правительство поставило свої услівя мира. Аскіт відказав, що ні, а услівя, про які говорено в газетах є для союзників невістарчаючі.

Румунія

оружить ся і мовчить. Одні кажуть, що вона вже згодила ся виступити по стороні Росії, другі оповідають, що переговори перервано, бо Румунія від Росії за багато жадає.

ЕВАНГЕЛІЯ

на неділі і свята
в перекладі на українську мову.

Книжочка, яка повинна знаходити ся в кожній українській хаті. Для тих, що стоять в полі, в окопах є она найкращою духовною розрадою.

Ціна 1 корона. Ціна 1 корона.

Замовляти: „Свобода“, Львів, Ринок 10.

При замовленю посилає ся рівночасно гроші (1 К.) за книжку, а ми того самого дня висилаємо замовляючому. Жовнірам на усі Feldpost-и також шлемо — А хто пришле відразу гроші на десять примірників, то є 10 К., то дістане ще одну книжку даром.

ЗАМОВЛЕННЯ БЕЗ ГРОШИЙ НЕ ПРИНИМАЄМО.

НАДІСЛАНЕ.

АДВОКАТ

Др. Антін Горбачевський

переніс канцелярію з Чорткова до Дрогобича і веде її в домі „Народного Дому“, при ул. Стрийській, I. поверх.

10-10

36

Оголошення.

Для тих, що оголошують ся, подаємо до відома, що у нас є така тарифа:

Оголошення звичайні за стрічку одношпальтову дрібним друком або її місце 20 с. — Надіслане за стрічку дрібним письмом або її місце 60 с., в оповістках 80 с., в часті редакційній 1 К. Повідомлення про вичаїя, заручини і т. п. по 1-50 К за стрічку, найменше 4 К. Дрібні оголошення за слово 6 с., найменше 60 сот. Слова грубшим друком числять ся подвійно. Передалата і :: належитість за інсерати платні у Львові. ::

(Ми відчуваємо) долі тільки нервами, які є носителями всіх почувань. Чим слабші є нерви, тим більше діяюче є почуване болю. Люди із сильними нервами не відчувають болів або відчувають їх незначно. Через натирання Феллера ростином флюїдом лагодячим біль з маркою „Ельза-флюїд“ скріпляють ся нерви і стають ся нечуткі на біль. Одночасно переставє біль від „Ельза-флюїду“. 12 флашчок сего домашнього средства посилає оплатно тільки за 6 корон антикар **E. V. Feller, Stubica, Eisaplatz No. 308 (Kroatien)**. Більш як сто тисячів листів з подякою.

Не минайте а перечитайте!

900 разів згадують ся можна за 1 кор. 80 сот.

Чи варто за невеликі гроші в тих тяжких часах розвеселити ся?

Певно, кожний скаже, що варто.

Саме тепер вийшла обемиста книжка (девять аркушів друку), котра містить в собі

900 словами девятсот

Дотепів, вигадок і жартів.

Хто хоче розвеселити ся, а таких в теперішнім часі буде певно багато, нехай чим скорше спровадить собі сю книжку, бо задля великої дорожні і браку паперу наклад зглядно не великий.

Сю справді на часі книжку видає Товариство „Просьвіта“.

Канцелярія Товариства у Львові (Ринок ч. 10.) висилає єї безплатно тому, хто пришле переказом на саму книжку 1 кор. 80 сот. (Члени „Просьвіти“, що заплатили вкладку, платять тільки 1 кор. 30 сот.), а на рекомендовану пересилку 35 сот.

Оправлений в полотно примірник коштує без почтової пересилки о 50 сот. більше. 450 б-?

Радимо спішити ся!

В темноті

ночі, в темних просторах, можна кожній хвилі бачити, котра година, не треба наперед світити світла, наколи лише маємо Радіум-годинник! Але треба купити лише **Suttner Радіум-годинник**, що мають постійну силу світла, а ніяких з сих конкурційних менше вартих світлячих годинників, у яких безвартісна фосфорова світляна матерія никне в короткім часі!

- Ч. 600. Дуже гарний, правдиво ніклевий Анкер-ремонтар годинник на камнях з I. Радіум світлячим циферблатом і вказівками, дуже точно справлений К. 8-40
- 1280. Радіум світлячий будильник „ 9-80
- 1279. Модний Радіум стоячий будильник „ 18-
- 712. „ІКО“ ніклевий, анкерний годинник з 15 рубінами „ 14-
- 735. Срібний циліндер-ремонтар 15 рубінів „ 13-
- 422. Ніклевий ланцюшок К. 1-75, довгий ланцюшок „ 1-
- 1450. З білого металю ланцюшок постійно гарний „ 2-80
- 813. Срібний дамський годинник з золотими берегами „ 12-
- 817. Срібний годинник дамський з подвійною ковертою „ 13-
- 1548. Срібний годинник Туля „ 25-
- 1149. Срібна брошка „ 1-50
- 1673. Срібні ковтки „ -90
- 1675. Срібні ковтки „ 1-30
- 1627. Ковтки, срібні накладані золотом „ 3-40
- 1113. Ковтки, срібні накладані золотом „ 5-50
- 979. Срібні дармовіси, масивні „ 2-
- 410. Ніклевий Анкер-Роскопф годинник „ 4-10
- 1203. Добрий будильник-годинник „ 3-50

Прегарний натальог даром і оплатно.

Висилає ся за дослплатою або попереднім надісланим грошми. Як не вподобає ся, можна замінити. . . .

Кожний годинник є як найточніше пущений в рух, фахово напущений оливою і замикає ся щільно.

Власна фабрика годинників в Швейцарії.

H. Suttner „Leibach Nr. 713.

Світовий висилковий дім. — Не має філії.

Власна прецизійна марка „ІКО“ світової слави. 4

Хто з передплатників-селян „Свободи“ хотів би в своїй рідній українській мові мати щоденно вісти з світа, особливо з війни, найзапрумерує

Діло

:: Передплатники-селяни „Свободи“ ::

мають знижку

і платять

2 Корони місячно.

Ельза-пігулки

принносять полекшу.

6 пуделок оплатно 4 К. 40 с. Аптикар **E. V. Feller, Stubica, Eisaplatz Nr. 308 (Kroatien)**. Більш як 100.000 листів з подяками.

„ДНІСТЕР“

ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ
Львів, ул. Руська ч. 20. (власний дім).
Телефон ч. 788. — Конто Почт. Штатли ч. 25261. — Жирове конто в Австро-Угорським Банку.

приймає до обезпеченя від огню будинки, хатні і господарські, двимимости, меблі, одену і близну, збіжя в н снопях і зерні, худобу і т. п. и и Кожний Українець повинен асекуровати ся від огню, щоби на случай пожежі не повстала страта, бо достаток одиначі то добробит цілого народа.

Кожний Українець повинен асекуровати ся тільки в товаристві взаїмних обезпечень

„Дністер“

Нема жадного нашого українського товариства асекураційного, тільки оди

„Дністер“

„Дністер“ рахує найдешевші оплати за обезпеченя саліських будинків.

„Дністер“ авертає кождорічний чистий висп своїх членам.

„Дністер“ оцінює та виплачує шкоди по огні скоро і ретельно, а на членів одіркової комісії випрошує все двох господарів.

„Дністер“ дає відлоги українським школам і бурсам, де виховують ся селянські діти.

Люди асекуровані в „Дністрі“ можуть дістати позичку у всіх великих банках і в товаристві взаїмного кредиту „Дністер“.

Власні фонди „Дністра“ вносять з кінцем 1915 року 6,890,075 корон.

В „Дністрі“ можна обезпечити від крадени в аліомом давжності всякого рода, а товариства кредитові готівку, цінні папери і векслі за дешевою оплатою премії.

Адреса „Дністра“:

Товариство взаїмних обезпечень „ДНІСТЕР“ у Львові, Руська 20.
Адреса для телеграм: „Дністер-Львів“.
Канцелярія Товариства отворені щодня від 8-2 перед пол.